

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 389

Prosinec 1988

Radostné Vánoce a mnoho štěstí

v Novém roce 1989

přeje svým věrným členům a přátelům

ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA AMERICKÁ

KAREL ČAPEK

Modlitba za Československo

Velký Bože, který Jsi stvořil naši krásnou zemi, Ty vidíš nyní naše utrpení a náš žal. Nemusíme Ti svěřovat co cítíme a jak hluboko skláníme své hlavy... ó, Bože! Jsme si jisti, že nikdy ve své historii jsme nebyli na straně bezpráví a nikdy nebudeme. Jsme si jisti, že na naší straně je víc slibné budoucnosti, která přinese ovoce, než na straně násilí a dočasné moci. Nemáme čeho se obávat od vývoje světa — naopak: ani nejbrutálnější moc nemůže zardousit touhu po svobodě, míru a rovnosti mezi lidmi i národy. Věříme, že naším úkolem ve světě je učinit náš národ schopným pro budoucnost, která bude lepší než nynější temná stránka dějin Evropy.

Ó, Bože, nechceme pomstu, ale dej nám víru, že naše naděje není marná. V této těžké hodině není místa pro zoufání; co potřebujeme je víra, naděje a vzájemná láska, která nás učiní tisíckrát silnějšími. Žádný národ není malý, když si zachová víru v Tebe a v budoucnost... Amen.

VESTNIK

December 1988

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Prosinec 1988

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

UCTÍVÁME KARLA ČAPKA

Karel Čapek, jeden z nejčtenějších a nejoblíbenějších českých spisovatelů, narodil se roku 1890 v Malých Svatoňovicích, jako syn lékaře. Po středoškolských studiích v Praze, v Hradci Králové a v Brně, a po studiu filosofie na universitě v Praze, Berlíně a Paříži, dosáhl doktorátu filosofie. Žil prostě, ale dočkal se slávy a uznání i daleko za hranicemi své vlasti.

Čapkovy knihy byly přeloženy do více než třiceti jazyků. A není snad jazyku na tomto světě, který by nepoužíval slovo "ROBOT", které Čapek utvořil z českého slova "robota". Karel Čapek je ovšem jinak český, než na příklad Jan Neruda, než Hašek, nebo Vančura, avšak i on, jako oni, zachytil osobitě a po svém kus naší národní povahy, našeho národního osudu.

Karel Čapek nežil dlouho. Zemřel o vánocích 1938. Jeho srdce se tedy právě tento měsíc, před padesáti léty, zastavilo. Avšak Čapek, jako spisovatel nevšedního nadání je nesmrtelný a žije dál.

Nemáme v úmyslu zde rozebírat podrobně Čapkovo dílo. Sto Věstníků by na to bylo málo. Avšak uctíváme ho tímto vydáním, a při vzpomínce na smutné výročí, oslavujeme jeho nadání.

Nejvýznamnější formální známkou Čapkovy působnosti je mistrovství slova. Miloval řeč, kterou pěstoval, chránil a šlechtil jako nejkrásnější a nejvzácnější květinu své zahrádky. Jeho vzdělání a znalosti podivuhodně rozprostřené i po velikých a odlehklých koutech lidské činnosti, zásobovaly ho nevyčerpatelným pokladem slov a výrazů, které odceňoval po všech jejich odstínech i do lahody zvuku a barvy hlásek a melodie vyslovené věty.

V začátcích ho přímo vábilo hýřit tímto bohatstvím, kupit synonyma, aby se to třpytilo všemi vrstvami mluvy básnické, lidové, předměstské, starodávné, biblické, venkovské, odborné i žargoní, ale jak jeho mistrovství rostlo, učil se i tu vybírat a vybrušovat, omezovat se na to jediné pravé. Tak dospěl k vrcholnému umění prosté a živé věty, nepatetické a nepokroucené, věty takřka občanské a všední a při tom výsostně básnické a nevšední, protože každé její slovíčko jako by neslo auru duchovního zasnění.

Podívejme se na jeho umění říci toho tolik jen několika málo slovy, nebo krátkými větami.

Prosíme oznamte včas
změnu adresy

Bajky

LIDÉ

Je to, pane, trápení. Já musím co chvíli zahánět kluky, aby neškádlili mého psa.

To já zase musím zahánět psy, aby nehonili mou kočku.

A já musím střílet na zahradě kočky, aby mně nehonily ptáčky.

A já musíme střílet ptáčky, aby mně nesežrali třešně.

MŠICE

Paní sousedko, je na světě nějaká spravedlnost? Překážím já někomu? Stojím někomu v cestě? Sedím si zticha na spodu listu, vidět mě není, slyšet mě není, krčím se ve svém koutečku jako dušička, mám pokoj, hledím si svého, jen svá vajíčka snesu a z lístku na lístek se tichounce přestěhuju — říkám vám, paní, já nic s nikým nemám, nederu se do popředí, do ničeho se nepletu, a přece mne Člověk, ten surovec, ten Herodes, nenávidí a potírá!

BŘÍZKA

Říkají mi pěkná bílá břízka. To toho je! Jen počkejte, jak budu krásná, až budu stará!

PAPUČE

Já nešťastná! Být pořád pohromadě s tou druhou, s tou rajdou, s tou hloupou bačkorou! Nebýt jí, mohla bych dostat do páru něco lepšího...

VČELA

To se nadělá řečí o té mé pracovitosti! Co mne se týče, já si zakládám víc na svém žihadle!

MRAVENEC

Tak! Ti idioti si postaví dům zrovna nám do cesty!

PETROLEJOVÁ LAMPA

Žárovka? Ach ano; ale já jsem uměla bzučet.

KVĚT

To není pravda, že odkvétám... Já rostu.

VLASTNICTVÍ

Chovám starou náklonnost k vrabcům, protože jsou veselí a chudí; protože jsou šediví jako hadříky chudých, ježatí jako tuláci, bezstarostní jako děti, žvaniví, spokojení se životem a vůbec jaksi demokratičtější; z těch a jiných důvodů jsem je vždycky s libostí pozoroval, jak se chudě protloukají životem.

Jdeš, ty ničemo, táhneš, vrabcáku, plácheš, ty mizerný zloději! Kde je má kočka, kde je má hůl, kde je můj revolver? Chceš mně, ty padouchu, ty bandito. sezobat *mou* první třešničku na *mém* zákrsku?

STÁTNICKÝ ČIN

Neměla se vůbec k světu, ta begónie v květináči; přes všechno úsilí dole zahnívala a nahoře vadla, až bylo ošklivo se na ni dívat. I dožral se zahradník a hodil ji do nejtemnějšího kouta ve sklepe. Pak na ni naprosto zapomněl, maje na mysli lepší věci než zkaženou begónii.

Když pak za čtrnáct dní hledal ve sklepe nějaký prázdný květináč, našel tu begónii vzkříšenou, jednou tak vysokou a žiznivou jakou poušť, strašně dychtivou žít.

“Jak rozumí náš zahradník své věci,” zašuměly ostatní květiny. “Jaká státnická moudrost!”

SEMÍNKO PAMPELIŠKY

Letím! Vznáším se! Stoupám k oblakům! Ted' konečně vím, proč jsem na světě!

VEŠ VE VLASECH

Cože je pod námi, tam hluboko, tam dole, kam náš sosák nesahá? Nic, Jenom kámen. Neživá a neužitečná hmota.

STŘEVLÍK

Je jediný zákon života. Jediná morálka. Jediná moudrost: Bud'te tvrdí!

HLEMÝŽD

Mravenci jsou sběř. Považte, vždyt' ani nevěří, že svět řídí Veliký Plž!

DUCH STÁDA

Že spolu držíme? Ba ne. My držíme jenom se svým stádem.

KVĚTINÁČ

To koukáš, co? jak jsem vyrostl od jara! Co mám listí! Jak krásně kvetu a voním!

ŽÍŽALA

Brrr! Honem do země! Rychle se zarýt do poctivé, vlhké půdy! Hu, sáhl na mne člověk! Jak je odporně suchý a teplý! Nesnesu toho, obrací se mi žaludek! Fi!

DÍTĚ V ZAHRADĚ

Otrhává poupata a zastrkuje je do pískové cestičky.

Hej, co to tropíš, ty malý ničitelí?

“Sázím květinčky.”

KAKTUS

Píchnu tě, a ještě mi za to řekneš, jaké mám nádherné ostny.

BACIL

...já holt jsem tichý pracovník.

ČERVOTOČ

To jsem toho rozvrtal!

ČERV V HROBĚ

Přece nějaká spravedlnost; ted' je řada na mně.

ROZBITÝ HRNEC

Říkám, ted' už nejsou ty časy, jako bývaly dřív.

TRHLINKA VE ZDI

Čím bych chtěla být? Ohromně velikou trhlinou.

PLEVEL

Tomu říkáte veliký strom? Koukejte, vždyt' má jednu větvičku suchou!

TOVÁRNÍ KOMÍN

Haha, oblaka! Takové cáry! Takové pápěrky! To se raději podívejte na můj kouř: jak je hustý a temný! a co ho je! Krájet by se mohl! Holenku, *tomu* já říkám oblaka!

STARÁ BOROVICE

Jak dosáhnout mého věku a mé velikosti? To je docela jednoduché: to si musíte vybrat suchou a písčitou půdu, jen žádná spodní voda, málo humusu, skromná výživa. — Jak, že vám starý buk doporučoval naopak půdu co nejbohatší? A vrba spodní vláhu? Nevěřte tomu, to jsou hloupé názory; dejte na má slova: nejlepší je holý písek a sucho, sucho, sucho!

STŘECHA

Já vím, já vím; na mně nic není, na mne se nikdo nedívá. Ale jak jsem krásná, když se lesknu v dešti! A jak se v tu chvíli cítím být střechou!

HOUSENKA VĚDECKÁ

Haha, ze mne že bude motýl? Babské pověry, pane. Pouhé iluze. Pohádky pro děti. Je vědecky zjištěno, že v nás housenkách jsou samá střeva a žádná křídla. Žádná barevná křídla. Pojde se a konec.

PLOŠTICE

Já, paní, mohu mít ze svých dětí radost. Jsou zdravé a nadané, mají se k světu a dokonce už smrdí. — Chválabohu, ty se ve světě neztratíš.

ADRESÁŘ

Básně! Takový tenký sešítek... A tohle si, prosím, taky říká kniha!

STARÝ PAMĚTNÍK

Kdepak, za mého mládí, to byly jinší časy. Tehdy jsme my jasany rostly až do nebe. A tráva? Tráva tehdy rostla vyšší než já... Považte, jaká to byla tráva... Kdepak ted'!

KOHOUT

Ještě nesvítá. Ještě jsem nedal znamení.

REZAVÝ HŘEBÍK

Haha, píchnul jsem ho do paty! A pak se říká, že nejsem k potřebě!

STROM

Daleko vidět: to se musí vysoko vyrůst.

VRABEC

To toho je, slavík! To nás vrabců je víc!

PAŘEZ

A proč se také neříká velebný pařez?

VČELA

Proč že mám žihadlo? Ve jménu úlu.

MOUCHA

Ba, špatné časy. Ale za války, holky, to bylo krásných mrtvol!

DEŠTOVKA V KVĚTINÁČI

Co vy víte o samotě! Ale já, já jsem oboje, samec i samice — Ach, jaká samota!

SIRKA

Pohled'te, já jsem věčný oheň!

BACILLUS KOCH

Tuberkulóza? Co je to?

HOUSENKA

Pohlaví! Se divím, že se o tom tolik napovídá. Po mém názoru se to silně přepíná. Já například nemám na takové hlouposti ani pomyslení. Jsem na to příliš rozumná.

NAD PADLÝM NEPRÍTELEM

To *on* začal. Nemusel se bránit, a byl pokoj.

OLUPOVAČ PADLÝCH

Jen žádnou slabošskou humanitu! Válka je válka.

HLÁŠENÍ

Obyvatelé pobiti a město spáleno v naprostém pořádku a kázni.

VŮDCE

Bojujeme za vznešenou ideu: za své vítězství.

SOUČASNÍK

Má-li Hus pravdu? Já vám řeknu: jeho taktika není správná.

JINÝ SOUČASNÍK

Co že říká ten Galilei? Že se Země točí kolem Slunce? Hm, to *já* mám vážnější starosti!

MOUCHA NA OKNĚ

Už vím, kde jsou hranice skutečnosti.

ZRCADLO

Člověk je jen má představa.

ROZBITÝ HRNEC

Svět není k ničemu. Marnost nad marnost.

JEPICE

Dějiny? To mně nic neříká.

PAVOUK V SÍTI

Čekat je také dřina.

DNEŠEK

I já budu jednou slavná minulost.

* * *

První Čapkovy knihy, zejména povídky Boží muka i později Trapné povídky, byly jakousi filosofickou reakcí na válku. "Válka vrhla člověka strašlivě do jeho vlastního

nitra," psal Čapek básniku Neumannovi, když mu chtěl vysvětlit okolnosti vzniku Božích muk. Výsledkem jeho hledání byl soucit, soucit s člověkem, soucit s pronásledovaným i pronásledovatelem — neboť prý všichni trpíme.

Časem si ovšem Čapek musil připouštět vliv činitele, který v moderním světě formuje člověka zvenčí: je to moderní stroková civilizace. Někdejší bezmezný obdiv k zázrakům moderní techniky, korigovaný děsivými zkušenostmi světové války, přivedl Karla Čapka k jednomu z největších témat umění naší doby, tématu člověk a stroj: drama RUR, romány Továrna na Absolutno a Krakatit. Problém člověka a jeho rozumu není — podle Karla Čapka — hádanka, která hledá svého chytrého Honzu, je to drama života, drama člověka na této planetě, je to drama dvojí tváře lidského rozumu: tvořivé a ničivé. Příznačný je právě Krakatit, tato zakuklená moderní pohádka. Karel Čapek se tu zamýšlí nad osudem člověka v okamžiku, kdy mozek ve své nezkrotné zvidavosti rozpoutává přírodní síly natolik, že počínají ohrožovat samu existenci lidstva. Výsledkem tohoto zamyšlení je tu strach z civilizace a výzva k mravní odpovědnosti: Myslí-li člověče, na velké cíle, nemůžeš jich dosáhnout bez ohledu na prostého člověka. Nemůžeš chystat příchod zítřejší mravnosti dnešní nelidskostí. Technika není samoučelná — je tu pro člověka a k vůli němu.

Po Čapkovi-filosofovi a smířovateli sociálních protikladů přišla tehdy ke slovu jeho vlastní povaha laskavého, všechápajícího pozorovatele. Čapek osvědčil hlubokou znalost životní skutečnosti, brilantní pozorovatelský talent, schopnost poetizace všedního života, která je dodnes inspirativní. Povídky z jedné i z druhé kapsy si všímají především prostých lidí. Oslavují prostého člověka, krejčího, ošetřovatelku, zedníka a proudkaře anebo básníka. Podívejme se jak mistrně dovedl Čapek vysvětlit duši básníkovu:

Básník

Byla to běžná policejní událost: ve čtyři hodiny ráno přejelo auto v Žitné ulici opilou stařenu a v největší rychlosti ujelo. A teď měl mladý policejní koncipient dr. Mejzlík vyšetřit, které auto to bylo. Takový mladý koncipient to here vážně.

„Hm," řekl dr. Mejzlík strážníkovi číslo 141, „tak vy jste viděl ze vzdálenosti tří set kroků rychle jedoucí auto a na zemi lidské tělo. Co jste nejdřív udělal?“

„Nejdřív jsem běžel k té přejeté," hlásil strážník, „abych jí poskytl první pomoc.“

„Nejdřív jste měl zjistit ten vůz," bručel dr. Mejzlík, „a teprve pak se starat o bábu. Ale možná," dodával, drbaje se tužkou ve vlasech, „že bych já to udělal zrovna tak. Tedy číslo vozu jste neviděl; a co se jinak toho vozu týče —?“

„Myslím," řekl váhavě strážník číslo 141, „že byl nějaký tmavý. Možná, že byl modrý nebo červený. To nebylo dle mě vidět pro kouř z výfuku.“

„Ach ježíšikriste," naříkal dr. Mejzlík, „jakpak mám potom zjistit, který to byl vůz? Copak mám běhat po všech

šoférech a ptát se jich: Pěkně prosím, nepřejeli jste starou bábu? No tak, člověče, co s tím mám dělat?“

Strážník pokrčil rameny v subordinované bezradnosti. „Prosím,“ řekl, „mně se přihlásil jeden svědek, ale neví taky nic. Prosím, on čeká vedle.“

„Tak ho přiveďte,“ řekl dr. Mejzlík znechuceně a marně hleděl něco vykukat z hubeného protokolu. „Prosím, jméno a bydliště,“ řekl mechanicky; ani se na svědka nepodíval.

„Králík Jan, studující strojního inženýrství,“ pronesl svědek pevně.

„Tak vy jste, pane, byl při tom, když dnes ráno ve čtyři hodiny přejelo neznámé auto Boženu Macháčkovou.“

„Ano, a já musím říci, že šofér je vinen. Prosím, pane komisaři, ulice byla úplně volná; kdyby byl šofér na křižovatce zpomalil –“

„Jak jste stál daleko?“ přerušil ho dr. Mejzlík.

„Na deset kroků. Já jsem doprovázel svého přítele z – z kavárny, a když jsme byli v Žitné ulici –“

„Kdo je váš přítel?“ přerušil ho znovu dr. Mejzlík. „Toho tady nemám.“

„Jaroslav Nerad, básník,“ řekl svědek s jistou hrdostí. „Ale ten by vám asi nic neřekl.“

„Proč ne?“ bručel dr. Mejzlík, chytající se stěbla.

„Protože on . . . je takový básník. Když se stalo to neštěstí, dal se do pláče a utíkal domů jako malé dítě. Tedy když jsme byli v Žitné ulici, přihnalo se odzadu šilenou rychlostí auto –“

„Které mělo číslo?“

„To nevím, prosím. Toho jsem si nevšiml. Já jsem pozoroval tu šilenou jízdu, a zrovna jsem si řekl, že –“

„A jaký to byl vůz?“ přerušil ho dr. Mejzlík.

„Čtyřtakový výbušný motor,“ pravil znalecky svědek. „Ve značkách aut já se ovšem nevyznám.“

„A jakou měl barvu? Kdo v něm seděl? Byl otevřený nebo zavřený?“

„To nevím,“ děl svědek zaražen. „Myslím, že to byl nějaký černý vůz; ale blíž jsem si toho nevšiml, protože když se stalo to neštěstí, řekl jsem Neradovi: Koukej, ti lotři přejedou člověka a ani se nezastaví!“

„Hm,“ mínil dr. Mejzlík nespokojeně, „to je sice docela místná a správná morální reakce, ale já bych byl raději, kdybyste si všiml čísla vozu. To je úžasné, pane, jak lidé nedovedou pozorovat. Vy ovšem víte, že šofér je vinen, vy ovšem správně soudíte, že ti lidé jsou lotři, ale na číslo se nekouknete. Soudit dovede každý; ale pořádně, věcně si všimnout věci – Děkuju vám, pane Králíku; nebudu vás zdržovat.“

Za hodinu zazvonil strážník číslo 141 u bytné básníka Jaroslava Nerada. Ano, pan básník je doma, ale spí. Básník vykulil ze dveří malá užaslá očka na strážníka; nemohl se jaksi upamatovat, co vlastně provedl. Nakonec přece jenom pochopil, proč má jít na policii. „Musí to být?“ ptal

se nedůvěřivě. „Já se totiž na nic už nepamatuju; já byl v noci trochu –“

„– nalitej,“ děl strážník chápavě. „Pane, já jsem poznal mnoho básníků. Tak se, pane, ustrojte; mám na vás počkat?“

Načež se básník a strážník dostali do řeči o nočních lokálech, o životě vůbec, o zvláštních úkazech na nebi a mnohých jiných předmětech; jen politika byla oběma cizí. Takto v přátelském a poučném hovoru se dostal básník na policii.

„Vy jste pan Nerad Jaroslav, básník,“ řekl mu dr. Mejzlík. „Pane svědku, vy jste byl při tom, když neznámé auto přejelo Boženu Macháčkovou.“

„Ano,“ vydechl básník.

„Mohl byste mně říci, jaké to bylo auto? Zda bylo otevřené nebo zavřené, jaké barvy, kdo v něm seděl, jaké mělo číslo?“

Básník usilovně přemýšlel. „To nevím,“ řekl, „já jsem si toho nevšiml.“

„Nevzpomínáte si na žádnou podrobnost?“ naléhal Mejzlík.

„Kdepak,“ děl básník upřímně. „Víte, já nedávám vůbec na podrobnosti pozor.“

„Tak prosím vás,“ spustil dr. Mejzlík ironicky, „co jste tedy vůbec pozoroval?“

„Tu celou náladu,“ pravil básník neurčitě. „Víte, tu opuštěnou ulici . . . takovou dlouhou . . . za úsvitu . . . a jak tam ta ženská zůstala ležet –“ Najednou vyskočil. „Vždyť já jsem o tom něco napsal, když jsem přišel domů!“ Hrabal se ve všech kapsách a vytahal množství obálek, účtů a jiných takových hadrů. „Ne, tohle to není,“ brumlal, „tohle taky ne – Počkejme, snad je to tohle,“ mínil pohřížen v pozorování rubu jakési obálky.

„Ukažte mi to,“ řekl dr. Mejzlík shovívavě.

„To nic není,“ bránil se básník. „Ale jestli chcete, já vám to přečtu.“ Načež vykuliv nadšeně oči a zpěvavě protahuje dlouhé slabiky recitoval:

„marš tmavých domů ráz dva zastavit stát
úsvit na mandolínu hrá
proč dívka proč se červenáš
pojedu vozem 120 HP na konec světa
nebo do Singapore
zastavte zastavte vůz letí
naše velická láska v prachu leží
dívka zlomený květ
labutí šíje nadra buben a činely
proč tolik pláču“

„A to je celé,“ prohlásil Jaroslav Nerad.

„Prosím vás,“ řekl dr. Mejzlík, „co to má znamenat?“

„No přece, to je to neštěstí s tím autem,“ podívil se básník. „Copak tomu není rozumět?“

„Myslím, že ne,“ mínil dr. Mejzlík kriticky. „Já v tom jaksi nemohu poznat, že dne 15. července ve čtyři hodiny ráno v Žitné ulici přejelo auto číslo to a to šedesátiletou opilou žebračku Boženu Macháčkovou; raněná byla odvezena do Všeobecné nemocnice a zápasí se smrtí. O těchto faktech se vaše báseň, pane, pokud jsem pozoroval, nezmiňuje. Tak.“

„To je jen syrová skutečnost, pane,“ děl básník mna si nos. „Ale báseň je vnitřní skutečnost. Báseň, to jsou volné, surreální představy, které skutečnost vyvolá v podvědomí básníka, víte? Takové ty zrakové a sluchové asociace. A těm se má čtenář poddat,“ prohlásil Jaroslav Nerad káravě. „Pak tomu rozumí.“

„Prosím vás,“ vybuchl dr. Mejzlík. „Nebo počkejte, půjčte mi ten váš opus. Děkuju. Tak tu máme, hm: ‚Marš tmavých domů ráz dva zastavit stát.‘ Tedy mně, prosím, vyložte –“

„To je přece Žitná ulice,“ pravil básník klidně. „Takové dvě řady domů, víte?“

„A proč to není třeba Národní třída?“ ptal se dr. Mejzlík skepticky.

„Protože ta není tak rovná,“ zněla přesvědčující odpověď.

„Tak dál. ‚Úsvit na mandolínu hrá‘ – No, dejme tomu. ‚Proč dívka proč se červenáš‘ – Prosím vás, kde se tu bere ta dívka?“

„Červánky,“ řekl básník lakonicky.

„Aha, promiňte. ‚Pojedem vozem 120 HP na konec světa‘ – Nu?“

„To asi přijel ten vůz,“ vysvětloval básník.

„A měl 120 HP?“

„To já nevím; to znamená, že jel rychle. Jako by chtěl letět až na konec světa.“

„Ah tak. ‚Nebo do Singapore‘ – Proboha vás prosím, proč zrovna do Singapore?“

Básník pokrčil rameny. „To už nevím. Třeba proto, že tam jsou Malajci.“

„A jaký má vztah to auto k Malajcům? He?“

Básník sebou stísněně vrtěl. „Možná, že ten vůz byl hnědý, nemyslíte?“ řekl zahloubaně. „Něco hnědého tam jistě bylo. Proč by tam jinak byl Singapore?“

„Tak vidíte,“ řekl dr. Mejzlík, „ten vůz už byl červený, modrý a černý. Co si z toho mám vybrat?“

„Vyberte si hnědý,“ radil básník. „To je příjemná barva.“

„Naše veliká láska v prachu leží dívka zlomený květ,“ četl dál dr. Mejzlík. „Ten zlomený květ, to je ta opilá žebračka?“

„Přece nebudu psát o opilé žebračce,“ pravil básník dotčen. „Byla to prostě žena, rozumíte?“

„Aha. A co je tohle: ‚labutí šíje řadra buben a činely.‘ To jsou volné asociace?“

„Ukažte,“ řekl básník zaražen a naklonil se nad papír. „Labutí šíje řadra buben a činely – co to má být?“

„Na to se právě ptám,“ bručel dr. Mejzlík poněkud urážlivě.

„Počkejte,“ přemýšlel básník, „něco tam muselo být, co mně připomnělo – Poslouchejte, nepřipadá vám někdy dvojka jako labutí šíje? Koukejte se,“ a napsal tužkou 2.

„Aha,“ řekl dr. Mejzlík pozorně. „A co ta řadra?“

„To je přece 3, dva obloučky, ne?“ divil se básník.

„Ještě tam máte buben a činely,“ vylíkl policejní úředník napjatě.

„Buben a činely,“ přemýšlel básník Nerad, „buben a činely... to by snad mohla být pětka, ne? Helejte,“ řekl a napsal číslici 5. „To bříško je jako buben, a nahoře činely –“

„Počkejte,“ řekl dr. Mejzlík a napsal si na papírek 235. „Jste si tím jist, že to auto mělo číslo 235?“

„Já jsem si vůbec žádného čísla nevšiml,“ prohlásil Jaroslav Nerad rozhodně. „Ale něco takového tam muselo být – kdepak by se to tu vzalo?“ divil se hloubaje nad básničkou. „Ale víte, to místo je to nejlepší z celé básně.“

Za dva dny navštívil dr. Mejzlík básníka; básník tentokrát nespal, nýbrž měl tam nějakou dívku a marně sháněl prázdnou židli, aby ji policejnímu úředníkovi nabídl.

„Já už zase běžím,“ řekl dr. Mejzlík. „Já vám jen jdu říci, že to byl opravdu vůz číslo 235.“

„Jaký vůz?“ užasl básník.

„Labutí šíje řadra buben a činely,“ vysypal jedním dechem dr. Mejzlík. „A Singapore taky.“

„Aha, už vím,“ děl poeta. „Tak vidíte, to máte tu vnitřní skutečnost. Chcete, abych vám přečetl pár jiných básní? Teď už jim budete rozumět.“

„Až jindy,“ řekl honem policejní úředník. „Až zase budu mít nějaký případ.“

Nakonec uvádíme několik z hlavních Čapkových spisů

Boží muka 1917. Francouzská poesie nové doby. Překlady 1920. Loupežník. Komédie 1920. RUR 1920. Trapné povídky 1921. Ze života hmyzu. Komédie. Společně s Josefem Čapkem. Věc Makropulos. Komédie 1922. Továrna na Absolutno, 1922. Italské listy, 1923. Anglické listy 1924. Krakatit, 1924. Povídky z jedné kapsy, 1929. Povídky z druhé kapsy, 1929. Výlet do Španěl, 1930. Hordubal, 1933. Povětroň, 1934. Obyčejný život, 1934. Válka s Mloky, 1936. Cesta na sever, 1936. Bílá nemoc. Drama 1937. První parta, 1937. Matka. Drama 1938.

*Pro čtenáře Věstníku připravila
Redakce jako vánoční dárek*

PAMATUJTE NA RADU SVÝM PŘÍSPĚVKEM!

Schvalujete-li pevné zásady a postoj Rady
k nejdůležitějším otázkám dnešního vývoje,
získejte nám nové členy!

Děkujeme srdečně všem dárcům, kteří se zúčastnili naší výroční nálepkové akce. Nálepková akce byla velmi úspěšná a jsme hrdí, že umožňujete náš boj za lidská práva.

Naše nálepky mají svou tradici a účel připomínat světu, že Československo je stále v sovětském zajetí. Těší nás první odezva na naši žádost o finanční příspěvek. Doufáme, že je to slibný začátek a že pošlete i vy a že požádáte přátele, aby též přispěli.

Dary "In Memoriam"

Odbočka San Francisco na uctění památky Jiřího Špánka, dlouholetého předsedy odbočky San Francisco.....\$300.00
Karel Švec na uctění památky Jaromíra Zástěry.....\$ 10.00
Marty Bartoš na uctění památky Freda Bartoše.....\$ 25.00

PANORAMA — Historické podání o Čechách a Slovácích ve Spojených státech amerických. 328 stránek 7"x10" v angličtině, \$8.00 včetně poštovného. — Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650-2081.

Program o Československu v televizi

Upozorňujeme čtenáře na důležitý program o Československu, který bude vysílán 21. prosince 1988 v 9 hodin večer na televizní stanici 11 — WTTW. Je to jeden z programů o životě v zemích za železnou oponou.

POZNAMENEJTE SI DEN

21. LEDNA 1989

Representační Ples

ČSNRA CHICAGO

RITZ-CARLTON HOTEL

O bližší informace volejte úřadovnu ČSNRA

— 656-1117.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejuvýhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

FFFTT

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

FIRST CLASS MAIL

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436